

Luminița VARTOLOMEI

Dansând în noapte

Admirabilă, generozitatea cu care organizatorii ediției 2006 a FNT au consacrat dansului o întreagă secțiune, rezervându-i un timp și un loc anume de desfășurare: la ora 22, în Sala „Camil Petrescu” a Teatrului Național...

Admirabilă, însăși alegerea acestei săli, pe care nu fără temei toată lumea o desemnează în continuare folosind numele ei de dinainte: Atelier... Căci posibilitatea modulării spațiului de joc în raport cu spectatori (care, așezați pe gradene, îl privesc de foarte aproape și întotdeauna de sus – de obicei din față, dar în unele cazuri înconjurându-l complet) oferă coregrafilor și dansatorilor ocazia de a-și expune creația unui „examen de laborator”, capabil să deceleze – deopotrivă – originalitatea și tehnicitatea.

Impresia în cauză este considerabil amplificată de lumina scăzută și rece, care decupează anevoie în hăul întunecat al sălii imagini alb/negru sau cel mult sepia, construind un univers din care culoarea a fost cu grijă epurată: rarele ei intruziuni sunt repede anihilate, într-o plastică predominant grafică, extrem de rar picturală.

Grafica aceasta este, la rândul ei, ferită cu obstinție de orice trăsătură care ar putea friza grația și eleganța.

Decoruri propriu-zise nu există, iar proiecțiile care în unele cazuri le suplinesc aleg în mod intenționat pelicule documentare sinistre: de la o ședință stomatologică (medicul – real! – fiind Mihaela Dancs, în piesa **Reprogramare**, de către ea concepută și interpretată) la experimentul medical ruso-american asupra unor organe păstrate în viață după ce au fost extrase din corp (în **Bloody body** al lui Sergiu Anghel); de la instaurarea comunismului în România (Stalin și pactul de la Ialta, Ana Pauker și Gheorghiu Dej, Petru Groza și mulți alți politicieni, pe care nici măcar eu, care i-am apucat totuși, nu mai știu cum îi chema) până la perioada lui Ceaușescu, ilustrată prin discursuri și congrese, defilări și vizite de lucru, dar și prin pensionarii ce aleargă sperați, cu sacoșele în mâini, să se așeze la interminabilele cozi pentru alimente (în **Stars High in Amnesia's Sky** de Mihai Mihalcea).

Personajele mobilează adesea scena cu obiecte de recuzită dintre cele mai neașteptate, de la o modernă lampă de ambianță sau de la aparatura audio-video (în piesa lui Mihai Mihalcea) la sacii de gunoi (în **Daydream** de Ana Maria Costea) și de la un lap-top la ponositele cutii de carton cu haine vechi (în **Solo on-line** de Vava Ștefănescu), într-un singur caz (**Timpuri paralele** de Liliana Iorgulescu), locul acestora fiind ocupat de o multitudine de instrumente muzicale (majoritatea exotice). Ca element primordial, *apa* înlocuiește *lumina* și *culoarea*, umplând căzi și bazine (la Sergiu Anghel), fiind vărsată dintr-un vas de cristal într-altul (la Liliana Iorgulescu) sau țâșnind dintr-un duș pe trupul nud și brusc însângerat al Irinei Wintze (la Vava Ștefănescu).

Bloody body, coregrafia Sergiu ANGHEL

Foto: Florin Biolan

Chiar și atunci când nu sunt concepute special spre a ascunde anatomii mai puțin armonios clădite, costumele sunt în general lălâi și terne, alcătuite din piese ce nu se asortează între ele și nici cu adidașii sau (doar) șosetele cu care sunt încălțați dansatorii; ca replică, unii coregrafi preferă să-și dezbrace interpreții (parțial – precum Mihai Mihalcea pe Eduard Gabia; sau total – ca Vava Ștefănescu, ce se supune și ea acestei dezgoliri). Există, firește, și excepții... motivate: veșmântul șleampăt maschează corpurile urâte (dar cât de performante ca forță, rezistență și agilitate!) ale cuplului (Anna Caunerova și Daniel Racek) ce susține spectacolul **Remote Edens** realizat de Ioana Popovici pentru Teatrul „Ponoc” din Praga; în schimb, costumația clasică pune în valoare suplețea și flexibilitatea balerinilor lui Sergiu Anghel („Orion Balet”, având-o în frunte pe Sandra Mavhima, căreia i s-au alăturat recent alte două talente remarcabile: Bordas Attila și Arcadie Rusu).

Mișcarea în sine este cel mai adesea frântă sau convulsivă, compusă din microelemente banale și sărace, dar presărată adesea cu figuri împrumutate din gimnastică (inclusiv yoga) și atletism, din acrobație și echilibristică. Evitând cursivitatea, ea pendulează între lentoarca exagerată și agitația frenetică; alergând sau rostogolindu-se, târându-se sau învârtindu-se, băjbâind sau zvârcolindu-se, dansatorii practică un tip de repetitivitate pe care o credeam demult consumată (încă de la Pina Bausch!); cazul-limită îl reprezintă coregraful-interpret Adrian Stoian, care timp de

Stars high in amnesia's sky, conceptul și direcția artistică Mihai MIHALCEA

Foto: Maria Ștefănescu

25 de minute (!) se chinuiește să-și smulgă mâna dreaptă din toate încheieturile, pe rând.

Păcat de muzica piesei respective (***Crossroad of Illusions***) – deosebit de ofertantă față de toate celelalte înregistrate pe bandă, ce constituie coloana sonoră pentru imensa majoritate a montărilor; *live* sunt, în acest lung șir de spectacole, doar fluieratul Mihaelei Dancs și tusea Irinei Wintze, sunetele muzicale emise de instrumentiștii (Mihaela Vosgian, Irinel Anghel, Andrei Kivu) cu care interacționează balerinii echipei „Inter-Art” (Liliana Iorgulescu, Andreea Duță, Vlad Iachim) și piuitul pușorilor de găină, la început închiși dintr-o colivie iar în final eliberați pe scenă, la picioarele interpreților Ioanei Popovici (unul dintre puținele momente cu adevărat frumoase din întregul „Modul Dans”).

Ce nu înțeleg cu nici un chip este rațiunea pentru care coregrafiile noastre se întrec în a-și înzestra creațiile cu titluri în limba engleză; chiar și în cazurile (destul de rare, totuși) când respectivele lucrări au fost realizate în străinătate, traducerea lor pentru afișul românesc mi se pare a se impune, ca o modestă dovadă de respect față de spectatorii autohtoni...

P.S. Dacă n-am inclus în această privire de ansamblu asupra coregrafiei românești contemporane spectacolul ***Un tango más*** al lui Răzvan Mazilu, este nu atât pentru că deja l-am comentat în paginile revistei „Teatrul azi” (vezi nr. 7–8–9/2006), ci mai cu seamă fiindcă el se înscrie în cu totul altă categorie stilistică.